

“Ek-59: Honamli

Türü		Keçi							
İrki		Honamlı							
Yerel Adı/Adları		-							
Uluslararası Adı		Honamlı							
Elde Edilişi		Göçer yetiştiricilerin (Yörük) uzun yıllardır yetiştiricilik tercihleri sonucu oluşmuş bir ırktır. Honamlı keçisi, Honamlı Yörükleri tarafından Toros Dağları eteklerinde güntümüze kadar saf olarak yetiştirilmiş ve korunmuştur.							
Esas Yetiştirme Yeri		Antalya							
Yayıma Alanı		Antalya, Isparta, Konya, Burdur ve Mersin illerinin Toros Dağları etekleri.							
Bağlı Olduğu Yetiştirici Örgütünün Adı									
Sayısal Varlığı		Yaklaşık 25-30 bin							
Yetiştirme/Verim Yöntü		Kombine. Et, süt ve kıl.							
Yetiştirme Sistemleri	Şekli [Yerleşik (çiftlik, aile ve mera) ve göçer]	Kışın Toros Dağlarının eteklerindeki köylerde, yazın ise yüksek yaylalarda, karlı kış günleri hariç tamamen mera ve orman alanlarında yetiştirilmektedir.							
	Barınma (Ağıl, sundurma ve açıkta/barınakta kalma süresi)	Tüm yıl geceleri etrafı çevrili alanlarda açıkta veya kimi yörelerde kışın ilkel barınaklarda barındırılır.							
	Ergin Hayvanların Beslenmesi (Tümtüyle otlatma, otlatma+kaba yem, karışık, kesif yem, tamamen kesif yem)	Ormanlık alanlardan (meşe, andız, pınar), meralardan, anız ve nadas alanlarından yararlanmaktadır. Karlı kış koşullarında ek yemleme uygulanır.							
Yetiştirme Bölgesinin Doğal Koşulları (Dağlık alanlar, su eksikliği, İklimsel Koşulları vs.)		Yazları kurak ve sıcak, kışları ılık ve yağışlı Akdeniz iklimi hüküm sürmektedir. Arazi dağlık, ormanlık, çalılıktır. Dağ eteklerinde nadas ve anız alanlarından da yararlanılır.							
Benzeri ırk/ırklar									
MORFOLOJİK ÖZELLİKLERİ									
Vücut Yapısı Genel Tanımı		Vücut iri, uzun, yüksek ve sağlam yapılıdır. Bacaklar uzundur. Kaba ve ince kılları, kıl keçiyeye oranla daha kısadır. Alt çene üst çeneden uzundur. Gözler belirgin bir şekilde iri ve canlıdır. Kulaklar küçük ve kalındır. Burun belirgin bir şekilde dışbükeydir. Boyun uzundur.							
Vücut Örtü Rengi		Siyah	Gri	Mavi	Kırmızı	Kahverengi	Sarı	Sarımsı	Beyaz
	Başlıca Tek Renk	%50	%25						
	Renk Kombinasyonu	%25 siyah-beyaz alacalı							
	Özel Renk Karakteristiği	Vücut rengi % 50'nin biraz üzerinde siyah, geri kalanı eşit oranda olmak üzere sadece gri renkli veya siyah beyaz alaca renklidir. Baş rengi yaklaşık %50'sinde siyah ağırlıklı olmak üzere siyah-gri, diğer yarısının çoğunluğu siyah-beyaz, az bir bölümü kahverengi-beyaz alaca renktedir. Siyah renklilerde yüzün iki tarafında ağza kadar inen kahverengi veya beyaz akıtma bulunmakta, bacak uçları ve süt aynası çevresinde renk daha açık olmaktadır.							
Deri Rengi		Koyu (siyah, kahverengi) renklidir							

BAŞ ÖZELLİKLERİ	Baş Yapısı (Türe özgü nitelikleri ve varsa özgün nitelikleri, cm)	Burun belirgin bir şekilde dışbükeydir. Baş uzunluğu : Erkek 30.5, dişi 28.4 Alın genişliği : Erkek 18.9, dişi 17.2 Burun Uzunluğu : Erkek 24.5, dişi 24.5 Boyun Uzunluğu : Erkek 40.0-45.0, dişi 36.0-44.0						
	Boynuzluluk % ve Yapısı (şekli, ebadı, kabarcık varsa belirtilmesi)	Erkek	Genellikle boynuzludur, boynuzlar dişilere göre daha iyi gelişmiştir. Boynuz kendi eksenini etrafında kıvrımlı, kulakların etrafında geriye doğru yay çizer, uçları aşağı ve öne doğru uzar.					
		Dişi	Genellikle boynuzludur.					
	Kulak Yapısı	Kulaklar küçük ve kalındır.						
	Küpe Sakal							
VÜCUT ÖZELLİKLERİ		Erkek			Dişi			
		Min.	Mak.	Ort.	Min.	Mak.	Ort.	
	Sağrı Yüksekliği, cm			90.5			83.0	
	Cidago Yüksekliği, cm			91.0			82.5	
	Sırt Yüksekliği, cm							
	Göğüs Derinliği, cm			37.1			33.3	
	Kürekler Arkası Göğüs Genişliği, cm			24.1			21.3	
	Göğüs Çevresi, cm			100.5			93.3	
	Vücut Uzunluğu, cm			91.5			83.7	
Ergin Ağırlık, kg				82.9			64.7	
Kuyruk Yapısı		Kıl keçilerinden daha uzun ve püskül görünümüne sahiptir. Kuyruk uzunluğu; Erkek: 24.2, Dişi: 21.1 cm'dir.						
Meme Yapısı		Koyun tipi meme %54, huni tip meme %31, salak (patlıcan) tip meme %15						
IRKA ÖZGÜ AYIRICI ÖZELLİKLER								
İrkin Özel Yetenekleri (Hastalıklara direnç, çevre şartlarına dayanıklılık)				Uysal ve insana çok yakın bir ırktır.				
ÜREME ÖZELLİKLERİ VE YAŞAMA GÜCÜ								
					Dişi			
Mevsim					Min.	Mak.	Ort.	
Çiftleşme Mevsimi ve Uzunluğu		Mevsime bağlı poliöstrik bir ırktır						
Doğum Oranı (doğuran keçi / teke altı keçi), %							91.4	
Döl Verimi (doğan oğlak / doğuran keçi)							1.3	
		Genel						
		Min.	Mak.		Ort.			
Yaşama Gücü, %	Sütten Kesime Kadar				91.0			
	Damızlık çağa kadar							
VERİM ÖZELLİKLERİ								
SÜT		Dişi						
		Min.	Mak.	Ort.				
	Laktasyon Süt Verimi, kg			98.0				
	Laktasyon Süresi, gün			257.0				
	Süt Özellikleri			30. günde laktoz % 5.2, kuru madde % 11.8, somatik hücre sayısı 74.8 (x1000)/ml; 180. günde laktoz % 3.8, kuru madde % 15.9, somatik hücre sayısı 1073 (x1000)/ml				
	Sütteki Protein %			30. günde 4.2, 180. günde 7.3				
	Sütteki Yağ %			30. günde 1.4, 180. günde 4.5				

KİL	Kıl Tipi			
	Kıl Verimi, kg			0.5-0.6
	Randımanı, %			
	İncelik, mikron			
	Uzunluk, cm			

BÜYÜME ÖZELLİKLERİ

		Erkek			Dişi		
		Min.	Mak.	Ort.	Min.	Mak.	Ort.
Doğum Ağırlığı, kg				3.8			3.6
Sütten Kesim Yaşı, gün				75-120			75-120
Sütten Kesim Canlı Ağ., kg				26.0			22.0
Sütten Kesime Kadar Günlük Ağırlık Kazancı, g				245.0			200.0
Ergenlik Çağı	Yaş, gün						
	Ağırlık, kg						
İlk Damızlıkta Kullanma	Yaş, ay			18-20			18-20
	Ağırlık, kg			69.2			54.3

			Erkek		
			Min.	Mak.	Ort.
Günlük Ağırlık Artışı, g					Beside 195.0, Merada 135.0
Yemden Yararlanma, kg					Beside 5.0
KARKAS ÖZELLİKLERİ	Karkas Ağırlığı, kg	Sıcak			11.6
		Soğuk			11.2
	Karkas Randımanı, %	Sıcak			43.0
		Soğuk			42.0
	Et Özellikleri (yağ, lezzet, kıvam, koku, renk)				Kas:%56.0, kemik: % 31.0, yağ:%10.0
POST/ DERİ	Post Ağırlığı, kg				
	Deri Özellikleri				

DAVRANIŞ ÖZELLİKLERİ

Sürtü İçgüdüstü	Çok iyi
Anahık İçgüdüstü	Orta
Yürütme Yeteneği	Sarp arazide yetersiz
Otlama Yeteneği	İyi
Sağılabilme Yeteneği	Çok İyi
Sevk ve İdare Kolaylığı (Mizaç)	Çok iyi
Diğer	Uysal ve insana çok yakın bir ırktır.

GENETİK ÖZELLİKLERİ

Genetik Mesafe	Honamlı-kıl keçi arasındaki en düşük genetik mesafe 0.0587
Kromozom Anormallikleri	
Tipik Gen Markerleri (işaretleyiciler)	
Major Genler	
Diğer	A allel frekansı 0.53, B allel frekansı 0.47; AA genotipi frekansı 0.19, BB için 0.13, AB için 0.68 (incelenen 20 lokusta). Heterozigotluk 0.792, PIC (polymorphic information content) 0.79,

Polimorfizmi incelenmiş, alfa lactalbumin interaksyonunda Mav I restriction enziminde A1 ve A2 olmak üzere iki alleli belirlenmiş ve A1A1, A1A2 ve A2A2 olmak üzere 3 genotipi tespit edilmiştir. Honamlı ırkında A1 allelinin frekansı 0.92, A2 nin frekansı 0.08 bulunmuştur.

INHA (İnhibin alfa) geninin A ve G olmak üzere iki alleli AA, AG ve GG olmak üzere 3 genotipi; MTNR 1A (Melatonin reseptör) geninin ise R ve r olmak üzere iki alleli ve RR, Rr olmak üzere iki genotipi tespit edilmiştir.

Honamlı ırkında RR genotipinin frekansı (89.62), Rr genotipinin frekansından (10.38) yüksektir. Bu yönde (poliöstriklik) bir seleksiyon yapılmadığını göstermektedir. Bu nedenle de Honamlı ırkı mevsime bağlı poliöstrik bir ırktır.

CSN1S1 lokusunda A (G,H,I02), B(C,L), E,N allelleri tespit edilmiştir. CSN1S1 lokusunda allel frekansları; A (G,H,I02) 0.756; E 0.202; B(C,L) 0.036; N 0.006

CSN1S2 lokusunda sadece N (A,B,C,E,F,G) allelli tespit edilmiştir. CSN1S2 lokusunda allel frekansı 1.0 bulunmuştur.

CSN1S1 lokusunda Alfa-s1kazein sentezinde orta-yüksek (AE, BE) ve yüksek (AA, BB) neden olan genotiplerin, 84 başlık popülasyonda sırasıyla 34 ve 49 baş olarak belirlenmiştir.

CSN1S2 lokusunda 83 başlık popülasyonun tamamında orta alleller tespit edilmiştir.

Diğer Özellikleri

Eritrositleri diğer keçi ırklarına göre daha küçüktür, buna karşılık hemoglobin konsantrasyonları daha yüksektir.

Koruma sürülerinde oğlakların mera şartlarında büyüme özellikleri tatmin edici seviyededir.

Sürü sahipleri hayvanları dededen miras yetiştirdiklerini bildirmişlerdir.

Eti ve peyniri rağbet edilen ürünlerdir. Kıllarından kıl çadırı ve çorap örülmektedir.